

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtik in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — No zaprto reklamacije so poštne proste.

Telefonska in brzojavna poročila.

PARLAMENTARNE ZADEVE.

Dunaj. Parlament je sklican za 9. januarja; na dnevnem redu je proračunski provizorij. Finančna komisija gosposke zbornice, ki je bila sklicana včeraj popoldne, ni imela nobene seje. Člani komisije so imeli le informativno in neobvezno konferenco. Seja bo šele danes. Splošno se sklepa, da gosposka zbornica zakon o davku na osebno dohodnino sprejme v neizpremenjeni obliki.

POLJAKI IN RUSINI SE ŠE NISO PRIBLIŽALI. — POLJSKI MINISTRSKI KANDIDATI.

Lvov. Poljaki in Rusini se še niso približali. Poljsko kolo zda razpravlja o ministrskih kandidatih in je o teh več kombinacij. Dr. Leo naj bi postal finančni ali pa galski minister; za mesto načelnika Poljskega kola pride v poštev dr. Glabinski; za galsko ministrstvo se imenuje tudi dr. Ernst Adam.

ČEŠKA - NEMŠKA SPRAVNA POGAJANJA.

Praga. Oficijozno se poroča, da se mladočehi in češki agrarci nameravajo udeležiti novih spravnih pogajanj, h katerim upajo tudi realiste pritegniti. Češki narodni socialisti in pristaši češke drž. stranke se pa pogajanj ne nameravajo udeležiti.

NADVOJVODINJA ZITA POVILA HČERKO.

Dunaj. Nadvojvodinja Zita je povila zdravo hčerko.

GOSPOSKA ZBORNICA.

Dunaj. Seja gosposke zbornice, v kateri ima priti zopet na vrsto zakon glede davka na osebno dohodnino, se vrši dne 7. januarja.

ZA ŽELEZNIČARJE

Dunaj. Železniško ministrstvo objavi te dni naredbo, s katero stopijo v veljavo izboljšanja priznana državnim železniškim delavcem.

Dunaj. Železniško ministrstvo je železničnim ravnateljstvom naročilo, naj poduradnikom, ki že dolgo niso napredovali, priznajo izredno napredovanje pol leta do 2 let, vsled česar pridejo lahko v višji plačilni razred.

ZVIŠANJE PLAČ POMORŠČAKOM.

Dunaj. Glasom »Zeit« se je sklenilo zvišati plače pomorščakom.

NAŠI VOJAKI IZ ALBANIJE.

Trst. Včeraj so se vrnili semkaj iz Albanije vojaki 97. polka. Spomladi se vrnejo v Albanijo, kjer bodo opravljali posel obmejnih orožnikov.

PROTI IZSELJEVALNIM AGENTOM.

Lvov. Tukajšnja policija je preiskala filialo »Severnonemškega Lloyd« in njegovega vodjo zaprla, ker je na sumu, da je spravljal vojaški dolžnosti podvržene mladeniče v Ameriko.

TISKARSKA STAVKA.

Dunaj. V celi Avstriji stavka do 10.000 črkostavcev in do 3000 pomožnih delavcev. Ne stavka se v 230 tiskarnah z 2800 črkostavci in 500 pomožnimi delavci.

BOSANSKI SABOR.

Sarajevo. Bosanski sabor se je odgodil do 15. t. m.

SLABA ZNAMENJA.

Dunaj. »Reichspost« se zelo pritožuje, ker laški vpliv v Albaniji čedalje bolj narašča.

Peterburg. V slovanskem znanstvenem društvu je Brančavinov v nekem govoru izjavil, da se bo balkansko vprašanje moralo tako rešiti, da dobi Bulgarija Makedonijo in Dobrudžo nazaj, zato pa se imata Srbija in Rumunija odškodovati v Avstriji. Baje tudi ruska vlada v tem smislu dela.

Peterburg. Ministrski svet je za dobo enega leta prepovedal vsem listom prinášati katerokoli važnejšo vest vojaškega značaja.

VELIKO RUSKO POSOJILO.

Peterburg. Rusko posojilo v Franciji je že sklenjeno. Vsota znaša dve milijardi in pol, ki se izplačajo v pet letnih obrokih po 500 milijonov fr.

ANGLIJA ZA MIR.

London. Glede vprašanja egejskih otokov izjavljajo tukajšnji odločilni krogi, da bo Anglija delala na to, da se to vprašanje na vsak način reši od vseh velesil sporazumno in mirnim potom. Sicer se pa Venizelos poda v zadevi egejskih otokov te dni v Rim in ie upati, da se vsa nasprotja razvajo. Anglija zlasti ne bo dopustila, da bi se Turčija v to zadevo kaj vmešavala.

PRINC WIED ODGODI SVOJE POTOVANJE V ALBANIJO.

Berolin. Vossische Zeitung« poroča, da je princ Wied svoje potovanje v Albanijo odgodil, ker položaj v južni Albaniji še ni jasan in ker se tudi upirajo, da bi princ Wied bival v Draču, češ da bi bil tu preveč odvisen od Essad paše.

BULGARSKI EKSAH PROTI UNLI S KATOLISKO CERKVIJL.

Sofija. Bulgarski eksah je izdal encikliko, v kateri ostro nastopa proti agitaciji za unijo bulgarske cerkve z rimsko. Eksah pravi, da se ima Bulgarija za vse zahvaliti »svetemu pravoslavju«. Bulgariji bi onečastili spomin na trakijskih poljanah padlih junakov, ki so padli za sveto pravoslavlje, če bi se ne upirali gibanju za zvezo z Rimom. Eksahat napoveduje unijatskemu gibanju najostrejši boj in konča z besedami: Čast Bulgarije je v pravoslavju in slovanstvu!

ANGLIJA HOČE ABESINJO RES ANEKTIRATI.

Rim. »Tribuna« potrjuje, da ima Anglija namen Abesinijo prejalise anektirati. Anglija je sicer še leta 1906. s Francijo in Italijo sklenila tozadevno pogodbo. Ker pa se je v Abesiniji preemba na prestolu izvršila mirno, ni Anglija dozda še ničesar ukrenila.

VAŽNA ODKRITJA MAJORESCA O BALKANSKI KRIZI. — MAJORESCU ZAGOVARJA SVOJO IN DELOMA TUDI AVSTRIJSKO POLITIKO.

Bukarešt. V seji zbornice je minist. predsednik Majorescu odgovarjal na očitke liberalcev, ki so zahtevali, naj bi se bila Rumunija že od izpčetka balkanske vojske zvezala s Srbijo proti Bulgariji in naj bi se ne bila toliko ozirala na Avstrijo. sledeče: Rumunija od Avstrije ni odvisna. S Srbijo se ni mogla zvezati proti Bulgariji, ker je že junija leta 1912 izvedela, da sta Srbija in Bulgarija sklenili medseboj zvezo proti Rumuniji in Avstriji. Avstrija je ves čas držala z Rumunijo in je Bulgariji že davnej povedala, da bo v slučaju rumunsko-bulgarskega konflikta stala na strani Rumunije. Če je Avstrija skušala Bulgariji sicer pomagati, nas to nič ne briga. Kar se tiče Nemčije, je trozvezo ostenativno obnovila. Napadi ogrske opozicije na Rumunijo ne smejo biti za našo politiko merodajni. Kar se tiče zahteve po reviziji bukareškega miru, sta jo tudi Rusija in Anglija zahtevali. Sicer se je Rumunija reviziji, v kolikor jo je Anglija želela, s tem izognila, da k bukareškim mirovnim pogajanjem ni pozvala Turčije, zaradi katere je Anglija v prvi vrsti revizijo zahtevala.

SRBSKI KRALJ ODKLONIL PAŠICEVO DEMISIJO.

Belgrad. (Uradno.) Kralj Peter je odklonil demisijo Pašicevega kabineta. Krona sodi, da za nove volitve skupščine ni nikakega povoda.

SRBSKA SKUPŠČINA REŠILA ZAČASEN PRORACUN.

Belgrad. Skupščina je z 88 proti enemu glasom odločila, da se proračun za leto 1914.

nuar in februar in se radi pravoslavni praznikov in radi občinskih volitev, ki se koncem januarja izvedejo, odgodila do 4. februarja. Opozicija se seje ni udeležila.

SODNA RAZPRAVA PROTI BULGARSKIM GENERALOM.

Pariz. Iz Sofije se poroča: General Savov se vrne v Sofijo 15. t. m. iz inozemstva. Ta dan prične državni sodni dvor razpravo proti generaloma Savovu in Petrovu ter proti bivšemu bulgarskemu zunanjemu ministru Genadijevu.

SRBSKO-BULGARSKI OBMEJNI SPOR SE PORAVNA.

Belgrad. Ruski general Holmsen je došel v Belgrad. Zaslišala sta ga Pašič in kralj. General odputuje na srbsko-bulgarsko mejo, da si ogleda točko, o kateri ni sta Srbija in Bulgarija edini. Spor se v kratkem prijateljsko poravna.

ARNAVTSKI ČETAŠKI VODITELJ RICA BEJ UMLR.

Belgrad. Umril je Rica bej, ki je vodil arnavtsko protisrbsko vstajo minulo poletje.

PROTI ZNIZANJU PREBIVALSTVA V FRANCJI.

Pariz. Socialist Breton namerava v zbornici predlagati zavarovanje oženjenih, ki bi podpiralo rodbine in nagradilo vsako živo rojstvo. (Ne bo nič pomagalo, ker more francosko nenravnost preprečiti le živo katoliško moralno prepričanje, proti kateremu tudi socialisti najinfamnejše nastopajo in v Nemčiji pa tudi v Avstriji javno nastopajo za največjo nenravnost: znižanje rojstev med proletariatom.)

LAŠKI VOJNI MINISTER NEVARNO OBOLEL.

Rim. Bolezen laškega vojnega ministra Spingardija se je poslabšala.

LAŠKI PRESTOLONASLEDNIK SE VKRCA ENO LETO NA LAŠKO VOJNO LADJO.

Rim. Na kraljevo željo se vkrca laški prestolonaslednik za eno leto na neko laško vojno ladjo, ki bo z njim eno leto potovala.

GRŠKA KUPI DVA DREADNOUGHTA.

Berolin. »Lokal Anzeiger« poroča, da namerava Grška kupiti dva francoska dreadnoughta, ker so Turki na Angleškem kupili brazilski dreadnought »Rio de Janeiro« Venizelos odpotoval zato v Pariz.

RAZPRAVA PROTI POLKOVNIKU REUTERJU.

Strassburg. Polkovniku Reuterju so že izročili obtožnico. Povabljenih je k razpravi 120 prič. Polkovnik Reuter je obtožen, da je več časa nepostavno postopal in da je brez pooblastila zapiral v kleti vojašnice v Saverni meščane. Poročnik Schadt je obtožen grdega ravnanja z ljudmi in ropa svobode. Razprava bo več dni trajala.

DVA GENERALA V VENEZUELI UMORJENA.

London. V Caro (Venezuela) je ustrelil general Urbina generala Gončala; žena generala Gončala je pa nato iz maščevanja generala Urbino ustrelila.

BRAZILJSKA VLADA ZAPRLA PODADMIRALA.

Rio de Janeiro. Zaprla so podadmirala Huet Bacellarja, ker je objavil pismo, v katerem graja, ker je brazilska vlada prodala dreadnought Rio de Janeiro, ker to škodi ugledu Brazilije v inozemstvu in ugledu brazilske mornarice.

TUDI NA TURŠKEM JE KRIZA.

Carigrad. Vojni minister Ozzet paša je demisijoniral. Najbrže bo njegov naslednik Enver beg.

ČRNOGORSKA KRALJICA.

Cetinje. Kraljica Milena je ožarila.

NOVA VLADA V RUMUNIJI.

Bukarešt. Šef nove vlade, ki prevzame obenem vojno ministrstvo, postane Bratianu, zunanje zadeve bo vodil Duka. (Bratianu velja za nasprotnika Avstrije.)

NEMŠKI PRESTOLONASLEDNIK KAZNOVAN.

Berolin. Nemški prestolonaslednik je bil zato iz Danzija prestavljen in kot komandant odstavljen, ker je poslal polkovniku Reuterju brzojavno čestitko. Prestolonaslednik tudi za kazni ni bil povabljen k dvornemu obedu na novega leta dan.

ENVER BEG.

Carigrad. Enver beg izjavlja, da je prevzel vojno ministrstvo zgolj zato, da izvede vojaške reforme, da pa ne misli nikakor na kako vojsko. Francoski listi se na Enverbegovo imenovanje zelo jeze.

RUSKI PRESTOLONASLEDNIK.

Peterburg. Zdravstveno stanje prestolonaslednika Alekseja se je že tako zelo zboljšalo, da se more popolnoma prosto gibati.

TURŠKI SULTAN NOR.

Pariz. Razširja se govorica, da je turški sultan zorel.

AMERIKANSKA ŠALA ZA NOVO LETO.

New York. »Newyork-Journal« poroča, da v Ameriki živeči Ogrji delajo živahno propagando za vstajo na Ogrskem in da je na Ogrskem že pripravljena vstaška armada, da deželo odtrga od Avstrije.

UPOR KAZNJENCEV V KAIRU.

Kairo. V Duri, kaznilnici pri Kairu, so se kaznjenci uprli. En kaznjenc je udaril paznika, nakar so še drugi kaznjenci pričeli paznika mrcvariti. Pazniki so nato pričeli streljati. Uprlo se je 1300 kaznjencev. Nevarno je ranjenih 19 paznikov in en častnik; kaznjencev je 41 ustreljenih, 53 pa ranjenih. Kaznjenci so se uprli, ker so grdo z njimi postopali.

UPORNI SEMINARISTI.

Peterburg. V več seminarjih je izbruhnila stavka. V nekem seminarju so gojenci streljali na ravnatelja z revolverji.

NEWYORSKE BALETKE PROTI IZRODKOM TANGO PLESA.

Pariz. »Echo de Paris« poroča iz New Yorka, da je zveza ameriških plesalk sklenila, da ne sprejme pogodb, ki zahtevajo, da morajo z golimi nogami plesati tango. V newyorskkih operah so zato že plesalke pričele stavkati.

MORILKA KOLERA.

Sofia. Po službeni statistiki je kolera v obeh vojskah na Balkanu pobrala 80.000 ljudi in sicer 63.000 Turkov in Grkov, 12 tisoč Bulgarov in 5000 Srbov.

ZENSKA POSNEMA PEGODA.

London. Angleška aviatka miss David je posnemala uspešno vratolomne Pegoudove polete.

ROPAR NA KOLODVORU.

Hamburg. Neznani ropar je ponoči napadel na postaji Barmbeck pri Hamburgu železničarja Vogelna, ki je nesel na rami možno s 15.000 markami. Vogelnu je vrigel poper v oči, ga pobil na tla, mu možnjo iztrgal in odšel z njo. Roparja še niso dobili.

ZASTRUPLENJE S KLOBASO.

Kolin. V Havelstu se je s klobaso zastrupila neka delavska rodbina. Oče in ena hči ste že umrli, ostali se še s smrtjo bore.

NESREČE.

Praga. Dvorščak je povozil ženo, ki je padla pod kolo. Žena je umrla, otrok pa je bil poškodovan.

Kodanj. Vsled viharja so se potopile tri ribiške jadrnice.

Odessa. Turška trgovska ladja »Lemte« se je potopila. 45 mož posadke je utonilo.

Bukarešt. Na progi Bukarešt-Constanza je lokomotiva zadela v tovrni vlak. Vlakovodja in trije železničarji so ubiti, dva zavirača sta težko ranjena, eden je znorel.

Bremerhaven. Iz Bolungavika (Izafjord) se poroča: dva ribiška parnika so ledene plasti stisnile. Parnika sta se potopila. Moštvo so rešili.

Essen. V Kruppovi tvornici je eksplodiral plin. Dva delavca sta ubita; dva pa nevarno ranjena.

SNEG IN OGENJ.

Napolj. Tu je divjal snežni vihar. Obenem bljuje Vezuv, nad katerim se dviga snežna megla. V mesto dohaja veliko tujcev gledat redko prikazen.

Milan. V severnoitalijanskih dolinah vlada sibirski mraz. V Aostii znaša temperatura — 20°.

Corsica. Tu vrše hudi snežni viharji. Vse zveze so pretrgane.

Pariz. Mraz je v Franciji hud; toplomer kaže — 20°. Rona je zamrznila. Zmrznilo je več oseb.

Madrid. Na severnem in na južnem Španskem so divjali snežni viharji. V Almeriji in Murcii je zapadel sneg kakor že ne 30 let. Toplomer kaže 15 stopinj pod ničlo, v Madridu pa 10 stopinj mraza.

London. Tvornica filmov tvrdke Pathe je pogorela. Več stotisoč filmov je uničenih.

Dnevne novice.

+ **Štajerska Slovenska kmečka zveza** je imela v četrtek 8. januarja važno sejo v Mariboru.

— **Nov društveni dom.** Sv. Križ tik Slatine. Novi društveni dom je bil blagoslovljen na dan sv. Treh kraljev po večernicah. Govoril je g. dr. Ant. Korošec.

+ **Naše prireditve na Spod. Štajerskem.** Na Kraljevo je bila pri Svetem Križu pri Rogaški Slatini slovesna otvoritev Društvenega doma. Govoril je dr. Korošec. — V Velenju je bil 7. jan. socialni tečaj. Govorila sta posl. dr. Korošec in dr. Verstovšek. Lokal: Društveni dom v Smartnu. Zač. ob 8. uri zjutraj. — V Dolu pri Hrašniku bo 11. januarja ustanovitev Dekliške zveze. Govoril dr. Hohnjec. — Dne 18. januarja bo ustanovitev Dekliške in Mladiške zveze v Galiciji pri Zalcu. Govoril dr. Hohnjec. — V Rajhenburgu bo dne 11. januarja po večernicah občni zbor izobraževalnega društva.

+ **Socialni tečaji na Štajerskem.** S tečajem v Velenju, za katerega naj zaupniki razvijejo primerno agitacijo, se otvori serija letošnjih socialnih tečajev. V krajih, kjer se želijo taki potrebni tečaji, naj blagovolijo zaupniki potrebno ukreniti, in nemudoma naznaniti Slov. kršč. soc. zvezi v Mariboru, da določi čas in govornike. Za lokale in udeležbo naj povsod poskrbijo zaupniki.

Kriza v avstrijskih tiskarnah. Naš članek o krizi po avstrijskih tiskarnah je vsled svoje objektivnosti napravil na javnost zelo ugoden vtis. Pametni ljudje se čudijo, da staveci, ki so za svojo tehnično spretnost tako dobro plačani, vendar niso zadovoljni, vkljub temu da jim lastniki tiskarn celo ponujajo zboljšanje plač po dve kroni na teden, tako da bi imel eno leto prost stavec 1716 kron na leto. Starejši staveci bi imeli seveda primeroma več dohodkov, kakor smo že v zadnjem članku dokazali s številkami. Vprašamo, kje ima kak učitelj, kaplan, jurist, obrtnik itd. boljše začetno plačo? — Toda kakor rečeno, tiskarne niso proti zvišanju plač, a da bi delavci gospodarju vezali roke, da bi ga spravljali v konkurz, da bi s svojimi pretiranimi zahtevami neprimerno občinstvu dražili tiskarske izdelke, tega ne morejo dovoliti lastniki tiskarn, ako nočejo igrati usodne va banque igre. — Veseli nas, da je splošno vsa javnost na strani tiskarn. Kakor drugod, tako dobivamo tudi mi dopise od raznih slojev, ki nas vzpodbujajo, da vztrajamo v nam vsiljenem boju; naši naročniki izjavljajo, da tudi radi potrpe, ako bi nekaj časa listi ne mogli redno izhajati. V tem smislu smo dobili izjavo iz trebanjskega dekanata, za kar gospodom izrekamo prav iskreno zahvalo. — Lastniki tiskarn vkljub ogromnim izgubam in silnim neprilikam se po Avstriji splošno dobro drže; razen socialnih demokratov je vsa javnost na njihovi strani, ker vidi da se bora za obstanek tisk. društva tiskarske obr

+ **Tiskarsko gibanje.** Dokler traja tiskarsko gibanje, moramo izkusiti iz lista vse podlistke. Gg. naročnike bomo pozneje odškodovali.

+ **Občinske volitve.** Pri občinskih volitvah v občini Polička vas pri St. Ilju v Slov. goricah je zmagala naša stranka dne 30. dec. v vseh treh razredih. V Cirknici nad Mariborom pa smo propadli v odločilnem razredu za en glas.

+ **Iz orlovske organizacije.** V dneh od 27. do 31. dec. se je vršil v Ljubljani telovadni tečaj »Zveze Orlov«. Udeležilo se ga je 80 telovadcev in bilo zastopanih 61 odsekov. Vse dneve so fantje neumorno vztrajali na svojem mestu in pokazali, da se za resno delo ne boje nobenih žrtev. Dan za dnem od 8. do dvanajstih in od dveh do osmih, to res ni bila malenkost. Velika Unionova dvorana je bila letos premajhna, za kar gre vsekakor hvala lepemu, bogatemu programu. V nedeljo se je vršil v verandri prijeten fantovski večer, kjer se je izročila častnemu članu »Zveze Orlov« br. Ivanu Podlesniku lična diploma. Med zabavo in lepimi mladostnimi govori je hitro minil večer. Zadnji dan tečaja je pokazal lepe uspehe, ki jih je dosegel duša celega tečaja br. Peterlin. Strah in bojazen, s katero so marsikoga navdajale težke nove proste vaje, sta bila na naše veselje neupravičena. Premagali so hitro vse težkoče in so jih ob sklepu tečaja proizvajali z lahkoto, kot bi se jih vadili že celo leto. Isto izurjenost so pokazali pri obilnatih vajah s palicami, ki so za prvo leto vsekakor pretežke in dosegli višek v elegantni četrti sestavi. Vadili so tudi vaditeljske vaje, vaje za naraščaj. Orodna telovadba žal tudi letos ni prišla do besede. Nekaj posebnega in koristnega so bila predavanja gg. zdravnikov dr. Primšarja, dr. Viranta in dr. Ješeta o prvi pomoči v nezgodah. Zelo aktualno je bilo tudi predavanje br. Jos. Pirca o gojitvi naraščaja. Zeleti bi bilo, da se vsa predavanja priobčijo v »Mladost«. Zvezin predsednik brat dr. Lovro Pogajnik je v sredo popoldne zaključil tečaj, zahvalil se vsem, ki so pomagali, da je tečaj tako dobro uspel in pozival fante k novemu delu v novem letu. Fantje! Bogati ste odšli domov. Porabite to svoje bogastvo v korist in napredek naše mlade Orlovske organizacije! Nazdar!

— **»Kmečki strah« na Štajerskem.** O katerem se še danes ne ve, kdo in kakšen je, — bo imel čez zimo mir vsaj pred birokracijo. Po posvetovanju vseh prizadetih uradnih faktorjev je namreč štajersko namestništvo sklenilo, da se zaenkrat opuste vse policijske varnostne odredbe in se komisar dr. Hoffer vrne k svojim prejšnjim uradnim opravkom. Utemeljuje to s tem, ker z nastopom zime »žal« se vedno neznan zver ni prišla v nižje ležeče kraje, kakor se je pričakovalo, marveč je ostala visoko gor na Korolpi, kjer sedaj trga edino-le divjačino. Lovske odredbe se prepuščajo dotičnim lastnikom lova. To so jagri, ti nemški Štajerci!

— **Umril je na Gomilskem vrli naš pristaš trgovec Franc Cukala.** Pogreb je bil dne 1. januarja. N. p. v. m.!

— **Po krivem na smrti obsojen?** Dne 14. sept. leta 1912 so našli na cesti, ki pelje iz Judenburga v Fohndorf razkosano truplo brez glave, v katerem so sorodniki spoznali trgovca z živino Franca Schwarz iz Niederwölza. Kot storilca so 25. sept. v Ljutomeru aretirali 42letnega mearskega pomočnika Dominika Polc, pristojnega v Gorje. Polc je krivdo ves čas — pri prvem zaslišanju in pri glavni obravnavi, ki se je od 13. do 18. jan. 1913 vršila v Ljubnem — odločno tajil in dosledno izjavljal, da je roparski umor izvršil njegov tovariš, neki Pollak, katerega je natančno opisal. Pri glavni obravnavi se je iz lastne volje kot pričar oglašil raznašalec telegramov Ivan Kristel in izjavil, da Pollaka pozna in da ga je 17. nov. 1912. videl na kolodvoru v Judenburgu. Njegov opis o Pollaku se je popolnoma strinjal s Polčevim. Vendar je bil Polc 18. jan. 1913 obsojen na vislice, a ga je cesar pomilostil. Svojo kazen odseva v karlaški kaznilnici, kjer je vedno tih in mračen. Je že od preje sušičav in je bolezen v kaznilnici še napredovala. 3. t. m. je pa orožništvo v Kozjem prijelo nekega moškega radi potepuštvu, iz čegar listin in pisem, ki so jih našli pri njem, izhaja, da je to že kake 30krat predkaznovani zlikovec Pollak, star 36 do 40 let. Tudi njegova zunanost popolnoma odgovarja Polčevemu opisu. Pollaka so izročili okr. sodišču v Ljubnem. Ako se izkaže, da je to res osumljeni Pollak, se bo proces radi gori navedenega roparskega umora v najkrajšem času obnovil.

— **Besnež.** Gostinčar Ignacij Markrab pri Sv. Tomažu se je na Silvestrov večer radi neke gospodarske zadeve sprl s svojim očetom in se tako razjezil, da je potegnil revolver in pomeril na očeta, ki mu je pa utekel. Nato je togotnež hitel k svoji žnanki Hedviki

Bitonja in ji začel očitati nezvestobo; končno je potegnil revolver in jo ustrelil v trebuh. Zensko so pripeljali v bolnišnico v Ormož, Markraba so pa zaprli.

Zastupila se je 17letna posestnikova hči Jožefa Gaube v St. Juriju na Pesnici; vzrok — nesrečna ljubezen.

Nesreča na železnici. Na pragerski popostaji je lokomotiva zagrabila delavca Filipa Jammer in ga zmečkala, da je bil takoj mrtev.

+ **Pomemben govor goriškega knezoškofa dr. Sedeja.** Na večer starega leta je goriška duhovščina na proštu Msgr. dr. Fajduttiju izrazila svojemu nadpastirju svoje čestitke k novemu letu. Nj. Prevzvišenost knez in nadškof se je zahvalil ter povdarjal resnih časov, v katerih se nahajamo. Pred 1000 leti so ljudstva vrela v naročje katoliške cerkve. Danes pa jo zapuščajo in širi se moderni paganizem. Povdarjal je nevarnosti, ki prete naši državi in nevarnosti, ki prete cerkvi. Napovedal je, da se bo leto vršilo v Gorici škofijska sinoda, kar je duhovščina vzela z veseljem na znanje. Prevzvišeni je izrekel nado, da se bosta duhovščina in ljudstvo ravnala po sklepih prihodnje sinode.

+ **Poslanec Grafenauer** je bil na novega leta dan operiran. Operacijo je izvršil c. kr. okrajni zdravnik dr. Hussa. Bolnik počuti se razmeroma dobro in upati je, da bo v par tednih zopet zdrav.

+ **Nov liberalen list.** Z novim letom je začel izhajati v Učiteljski tiskarni nov »neodvisen, gospodarskopoliitičen tednik«, kakor se sam sebe imenuje. Dne 19. decembra p. l. so imeli ti »neodvisniki« z dežele zaupno posvetovanje v Ljubljani. Sklenili so organizirati politične nasprotnike Slov. ljudske stranke v »neodvisno kmečko stranko« in izdajati glasilo »Naš glas«. Na uvodnem mestu se zahvaljujejo vsi 24teri propadli samostojni kandidati pri zadnjih deželnozbornskih volitvah in se ponosno imenujejo prvobornice za samostojno kmečko stranko na deželi. »Naš glas« bo seveda samo glas firme Učiteljska tiskarna in kakšni so ti glasovi, vemo dobro.

— **Razglednica za praznike, ki je dvema prinesla smrt.** Žena bogatega veleposesnika Josipa Olago pri Gorici je dobila za praznike voščilno razglednico od svojega prejšnjega ljubimca. Te karte žena slučajno ni mogla prikriti pred možem in mu jo je morala pokazati. Dasi je bilo voščilo popolnoma nedolžno, se je mož zaradi tega tako razjezil, da je začel strašno razsajati. V strašni togoti je ženo živinsko razmesaril. Nato je pa šel v sosedno sobo in se ustrelil. Ko je prišla v sobo služkinja, je našla v mlaki krvi mrtvo ženo in v sosedni sobi tudi že mrtvega gospodarja. Olago je bil star 44 let, so-proga pa 34 let.

— **Svedrovci v Trstu.** Neznanci so na starega leta dan vlomili v blagajno tvrdke Fassel v novi palači »Rimione Adriatica« in oropali blagajno za 2058 K.

— **Potomci Zrinjskih še žive.** Hrvaški listi poročajo, da še žive potomci onih članov Zrinjske rodovine, ki so se v 15. stoletju izselili v Benetke in kasneje živeli na jonskih otokih. In sicer je to grof Ilija Zrinjski, ki ima svoje posestvo na otoku Krfu in je bil do zadnje balkanske vojne italijanski konzul v Prizrenu. Leta 1885. se je poročil z Marijo Conemenos v Prevezi, katere oče je bil turški kancler in katera je veleizobražena dama. Grof ima sedaj sina Jurija in tri hčerke; njegova sestra Uranija je znana grška pesnikinja. Ilija Zrinjski se dobro zaveda svojega hrvaškega pokoljenja in njegova žena si dopisuje z zagrebškim vseučiliškim profesorjem dr. Iv. pl. Bojničičem, ki sedaj piše zgodovino beneško-grške veje knezov Zrinjskih.

— **Smrt pljanca.** Mrtvega so našli v Gorici vpkopjenega finičnega nadstražnika Antona Siliča, doma iz Bilj. Mož je veliko pil in vedno v svojo sobo zaprt, živel sam zase. Menda ga je napadel delirium tremens in je umrl na srčni paralizi.

— **Internacionalen tat vjet.** Iz Trsta poročajo: Tu so prijeli 25-letnega Antona Horvata, internacionalnega specialista za tatvine na parnikih in po železniških vagonih.

Oh ti cigani! Tako je zdihovala 26. m. m. po Novem mestu vže priletna Katra Gerden iz Potoka pri Vel. Loki. Pravila je, da ima pri sodnji opraviti radi ciganske goljufije. Pripovedovala je ta-le dogodek: »Meseca novembra začeli sta prihajata k meni, kakor zdaj vem, dve ciganki in to Johana in Berta Ful. Pripovedovali sta mi, posebno starejša, da so ji moža zaklali. Da je bil dober mož in da mu je bilo ime Rihard Reichardt. Molili sta vedno. Pripovedovali sta mi, da sta vedeževalki. Taki sta bili, kakor malo manj kot svetni-

ci. Starejša, to je Johana, je meni zaupno dejala, da je velika boazen in nesreča v naši hiši in da se bode o kmalu pokazalo. To pa da more ona dpraviti s sv. masami. Predno pa je za naše dati, mora poskusiti, da-li ima še to noč. Dala mi je do-mačo prejo in mi rekla, naj jo »razfeclam«. Pri razfeclanju naj izgovarjam sv. križ in to v imenu Boja Očeta in Sina in sv. Duha. Ona pa je med tem kleče nekaj mrmrala. Razfeclano prejo sem dala potem na poziv ciganih. Ta je to skupaj stisnila in jo položila na mizo. To razfeclano in stisnjeno predi jo se začelo vzdigovati. Sedaj je ciganka vzdihnila in dejala: »Mati, imam moč in vse bom zamogla narediti«. Rekla mi je, naj ji dam 5 K za mašo. Dala sem ji, nkar je odšla. Prišla je drugič, govorila isto. Tako je prišla mnogokrat in zahtevala vedno več od mene. Dala sem ji po 50 K — 100 K — in 200 K. Povedala mi je, da e brala v črni knjigi, da je pred več leti mrla v naši hiši žena, katera je zapustila poln lonec cekinov in da ta hodi po pokoplišču. Da to dušo lahko reši in lonec cekinov dobi, zato potrebuje eno kokoš, pleče, masla, novo obleko in klobuk, ter mrtaški prt. Zahtevala je 200 K. Dala sem ji 200 K — za te stvari. Povedala mi je, dajo zdaj ne bo, ker mora na pokopališču in v obližju istega čakati, da pa moram biti o tem tiho, ja nikomur nič omeniti, tajti drugače, če ljudje to zvedo, bi znorala, kakor v vasi neka kmetica Zajka. Med tem časom pa bo pošljala druge k meni, da mi povedo o stvari. Tako je res prkrat prišla mala ciganka Berta Fuf. Prijovedovala mi je, da Johana vidi vsakokrat ono dušo, da bo kmalu rešena in da bode tudi lonec denarja rešen, samo da rabi še 100 K. — Dala sem jih. Tako je prišla še dvakrat. Dala sem ji še 40 in 20 K. — Mojemu možu sem vzela iz hlač denar in zato je prišlo to na dan. Priznala sem svojemu možu Francu vse spletkarije in povedala, da sem naredila 1040 kron dolga. Bala sem se, da se res ku v št. Lovrenu. Bala sem se, da se res uresniči, da bon zblaznela, posebno, ker sem imela ženč za poštno in res skoraj svetnico. Malo ciganko so že vrel, veliko Johano Ful, dona je iz Grahovega, pa še niso dobili, — pa kaj nuca, denarja ne bo več! — Soročnik Ful — Rak pa je radi sleparij ušel iz zapora sodišča v Soštanju, Omenjeni ciganki je nekaj časa novomeško županstvo v stari pečnici preskrbovalo in to za časa porotnega slučaja — ker je Johani Ful sorodnik Rak priležnika ubil.

— **Strašna smrt.** Elektrotehnik Josip Opava, sin upravitelja »Katoliške tiskarne« v Zagrebu, je med postajama Kloštar in Katalena, hoteč iz enega vagona v drugo, padel iz mostu, ki se je bil pod njim udal. Revež je bil seveda takoj zmečkan. Rajnik se je hotel podati k svojcem na božične praznike.

— **Novice iz Amerike.** Ustrelil je v Johnston City Ill. rojak Janez Jeseničnik rojala Bernard Jarca. Jarc je bil takoj mrtev. Vzrok pijanost. — Vlak je povozil in usmrtil v Clevelandu Slovenca L. Znidaršiča iz Grahovega pri Cerknici — Umril je v Clevelandu Slovenec Šmajdek, star 36 let. — Ubil se je v Rockdale pri Jolietu Slovenec gostilničar Janez Drnuc, star 45 let, doma iz Kompolja pri Dobropoljah. — Na vožnji v Ameriko je zadel parnik na katerem se je vozil bivši ljubljanski učiteljski paznik Intihar v ledeno goro. Rešil se je z rodbino v čoln, pri tem so pa valovi zagrebli njegovega enoletnega sinčka in ga odnesli v morje, kjer je utonil.

— **Avstrijske kreditne srečke.** Glavni dobitek 300.000 K je zadela serija 2522 št. 47, 60.000 K je zadela serija 3794 št. 21, 30.000 K je zadela serija 2905 št. 3, 10.000 K je zadela serija 732 št. 95, 10 tisoč kron je zadela serija 808 št. 52.

Ij Ivan Eribar je, kakor se čuje, izstopil iz izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke.

Ij Kamila Theimer na begu pred ljubljanskimi porotniki. Najvišje sodišče na Dunaju je odklonilo zahtevo Kamile Theimerjeve, da bi se njena stvar razpravljala pred dunajskimi porotniki. Zato bo morala gđ. Theimerjeva rada ali nerada priti pred ljubljanske porotnike, katerih se tako zelo boji.

— **Puška se je razletela** med streljanjem petnajstletnemu Jožefu Hrovat iz Jurke vasi in mu tako raztrgala dlan leve roke, da so mu jo morali v bolnišnici odrezati.

— **Smrtonosen vihar** je razsajal v Gorjancih, ki je podrl bukev na pot, po kateri so vozili oglje. Zadela je štiri, po oglje idočje ljudi, med katerimi je bil 17-letni Franc Mikec iz Dol. Suhadola na mestu mrtev; njegovi tovariši so bili pa lahko poškodovani.

— **Umril je v Gorici g. H. Jakončič,** c. kr. rač. asistent. — Umril je v Sv. Ivanu pri Trstu g. Julij pl. Kleinmayer, profesor v pok. — V št. Vidu na Dolenskem je umrl g. Ivan Kristan, pos. in poštar. — V Škofji Loki je umrl g. Oton Guzelj, posestnik in trgovec.